

บทประพันธ์เพลง “ไนโย” การผสมผสานวัฒนธรรมดนตรีสำหรับวงดนตรีแจ๊สขนาดเล็ก

“Naiyo”: Acculturation of Music Composition for Small Jazz Ensemble

ธนพัฒน์ เกิดผล*¹ และ อนูวัฒน์ เขียวปราง²

Tanapat Kerdpol*¹ and Anuwat Kheawprang²

¹คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพฯ ประเทศไทย

²คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ภูเก็ต ประเทศไทย

¹Faculty of Fine and Applied Art, Ramkhamhaeng University, Bangkok, Thailand

²Faculty of Education, Phuket Rajabhat University, Phuket, Thailand

*Corresponding author, E-mail: tanapat@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

บทเพลง “ไนโย” เป็นบทเพลงผสมผสานทางวัฒนธรรมดนตรีสำหรับวงดนตรีแจ๊สขนาดเล็กที่ประกอบไปด้วย กีตาร์ไฟฟ้า กีตาร์เบสไฟฟ้า เปียโน และกลองชุด โดยมีทำนองที่ได้พัฒนามาจากทำนองเพลงพื้นบ้านของดนตรีภาคใต้ ภายใต้สังคีตลักษณ์แบบ ABACAD กล่าวคือ ทำนองหลักของเพลงถูกกำหนดด้วยสัญลักษณ์ A บรรเลงสลับกับท่อนอื่น ๆ ในทำนองที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งถูกกำหนดด้วยสัญลักษณ์ B C และ D ซึ่งนั่นแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับทำนองหลักของเพลง นอกจากนี้บทเพลงนี้ยังได้หยิบยกแนวคิดของดนตรีในรูปแบบดนตรีแจ๊ส เข้ามาสนับสนุนบทเพลงให้มีเอกลักษณ์เฉพาะ เช่น การเคลื่อนเสียงประสานแบบนำแนวเสียง ผสมผสานกับการเคลื่อนเสียงประสานแบบอิงกัญแจเสียง ตลอดจนการเพิ่มท่อนเพลงที่แสดงถึงจิตวิญญาณของนักดนตรี ซึ่งจะทำให้บทเพลงนี้มีความน่าสนใจทุกครั้งที่ทำกรแสดง

คำสำคัญ: การประพันธ์เพลง การผสมผสานวัฒนธรรมดนตรี วงดนตรีแจ๊สขนาดเล็ก

Abstract

Music composition: “Nai Yo” is a combination of music culture for a small jazz ensemble consisting of electric guitars, electric bass guitars, pianos, and drum kits. Its melodies have been developed from the folk tunes of southern music and the ritual music of Nang Talung (shadow play). The arrangement is in an ABACAD form which means the main theme is designated by symbol A, interspersed with other parts of the melody designated with symbols

B, C, and D, which indicates the importance of the main melody of the song. In addition, this composition introduces the concept of jazz music to support the unique theme of the song, such as the combination of voice leading in jazz harmony and traditional harmony, etc., as well as adding a part of the improvisations which makes this composition more interesting in every performance.

Keywords: Music Composition, Acculturation of Music, Small Jazz Ensemble

1. บทนำ

ภาพรวมทางวัฒนธรรมดนตรีในยุคปัจจุบันเป็นวัฒนธรรมเพลงสมัยนิยม (Popular Music) เป็นดนตรีที่ได้รับอิทธิพลของบทเพลงจากซีกโลกตะวันตกหลากหลายรูปแบบ เช่น ดนตรีร็อก ดนตรีป๊อป ดนตรีแจ๊ส และดนตรีบลูส์ เป็นต้น หรือแม้กระทั่งระบบที่ปรับธุรกิจดนตรีให้เป็นสินค้า ช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2560 ที่ผ่านมาและด้วยความเชื่อที่ว่า ดนตรีสากล (ตะวันตก) เป็นมาตรฐานของดนตรีที่มีความทันสมัย นักดนตรีที่ฟังและเรียนดนตรีในแบบตะวันตกสามารถเดินทางไปแสดงที่ไหนก็ได้ จึงส่งผลให้เกิดเป็นแนวทางการพยายามการที่จะเล่นดนตรีประจำชาติให้เข้ากับ ดนตรีสากลมาโดยตลอด หรือแม้แต่กระทั่งการบันทึกเสียงเป็น โน้ตสากลใช้บรรทัดห้าเส้นแบบตะวันตกช่วยในการรักษาเอกลักษณ์ดนตรีประจำชาติไว้ (สุกรี เจริญสุข, 2561 น.9) การศึกษาดนตรีแบบดั้งเดิมนอกจากจะเป็นการศึกษา เพื่อให้ทราบถึงองค์ความรู้ด้านองค์ประกอบทางดนตรี การประสมวง บทบาทหน้าที่ อันนำไปสู่อนุรักษ์ดนตรีแบบดั้งเดิมแล้ว ยังเป็นการคล้อยตามวัฒนธรรมเพลงสมัยนิยมในยุคปัจจุบันดั่งข้างต้นอีกด้วย ทั้งนี้จึงส่งผลให้เกิดการสร้างสรรค์ดนตรีที่สะท้อนถึงความงามทางศิลปะแบบดั้งเดิมผสมกับความทันสมัยของศิลปะตะวันตก

ทำนองบทเพลงพื้นบ้านภาคใต้เป็นองค์ประกอบทางดนตรีท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์ เช่น มีการเคลื่อนไหวของระดับเสียงที่สลับเสียงสูงและเสียงต่ำอย่างลงตัว มีลีลาจังหวะตื่นเต้น เร้าใจ จึงมีความนิยมถูกนำมาถ่ายทอดผ่านดนตรีสากล ผ่านบทเพลงลูกทุ่ง เพื่อชีวิต จนเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย หรือแม้แต่กระทั่งการบรรเลงดนตรีหนังตะลุงที่มีทำนองแบบดั้งเดิม ก็ยังพบว่าถูกถ่ายทอดด้วยการบรรเลงแบบฉบับดนตรีสากลมานานกว่า 40 ปี

ดังนั้นเพื่อเป็นการอนุรักษ์ และยกระดับภาพลักษณ์ให้เกิดความน่าสนใจในท่วงทำนองแบบฉบับของดนตรีพื้นบ้านภาคใต้ ผู้ประพันธ์จึงได้นำหน่วยทำนองย่อยจากบทเพลงพื้นบ้านภาคใต้ต่างๆ มาพัฒนาให้เกิดเป็นทำนองของบทเพลง “โนโย” ซึ่งเป็นภาษาท้องถิ่นของภาคใต้ ที่ให้ความหมายแสดงความเป็นปัจจุบันของสิ่งต่างๆ ตลอดจนวัฒนธรรมทางดนตรี ทั้งนี้ผู้ประพันธ์ยังได้นำวิธีการเรียบเรียงดนตรีในรูปแบบดนตรีแจ๊ส เช่น สังกัดลักษณะ เสียงประสาน การดำเนินคอร์ด ตลอดจนการเพิ่มท่อนที่แสดงถึงศักยภาพของผู้บรรเลง มาสนับสนุนให้บทเพลงมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น

2. รายละเอียด

บทเพลง “ในโย” เป็นบทเพลงผสมผสานทางวัฒนธรรมดนตรีสำหรับวงดนตรีขนาดเล็กที่ประกอบไปด้วย กีตาร์ไฟฟ้า กีตาร์เบสไฟฟ้า เปียโน และกลองชุด โดยมีทำนองที่ได้พัฒนามาจากทำนองเพลงพื้นบ้านของดนตรีภาคใต้ ภายใต้สังคีตลักษณ์แบบ ABACAD กล่าวคือ ทำนองหลักของเพลงถูกกำหนดด้วยสัญลักษณ์ A บรรเลงสลับกับท่อนอื่นๆในทำนองที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งถูกกำหนดด้วยสัญลักษณ์ B C และ D ซึ่งนั่นแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับทำนองหลักของเพลง นอกจากนี้บทเพลงนี้ยังได้หยิบยกแนวคิดของดนตรีในรูปแบบดนตรีแจ๊ส เข้ามาสนับสนุนบทเพลงให้มีเอกลักษณ์เฉพาะ เช่น การเคลื่อนเสียงประสานแบบนำแนวเสียง และการดำเนินคอร์ดแบบ II-7 - V7 ซึ่งเป็นการเคลื่อนที่คอร์ดที่หาพบได้ในดนตรีแจ๊ส (Mulholland & Hojnacki, 2013, p.38) ผสมผสานกับการเคลื่อนเสียงประสานแบบอิงกัญแจเสียง ตลอดจนการเพิ่มท่อนเพลงที่แสดงถึงจิตวิญญาณของนักดนตรี ซึ่งจะทำให้บทเพลงนี้มีความน่าสนใจเมื่อทุกครั้งที่ทำกรแสดง

2.1 วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

1. เพื่อสร้างสรรค์บทเพลงสมัยนิยมที่ผสมผสานทางวัฒนธรรมดนตรี

2.2 วิธีการดำเนินงานสร้างสรรค์

1. กำหนดปัญหาเพื่อทำการสร้างสรรค์
2. ศึกษาการเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของทำนองบทเพลงพื้นบ้านภาคใต้
3. วางกรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์ จากการนำแนวคิดที่ได้รับจากการทบทวนวรรณกรรมมากำหนด
4. ดำเนินการสร้างสรรค์บทเพลง พร้อมทั้งเรียบเรียงดนตรีในลีลาดนตรีแจ๊ส
5. นำเสนอผลงานสร้างสรรค์ในงานประชุมวิชาการระดับนานาชาติในรูปแบบคอนเสิร์ต และเอกสารประกอบ

2.3 แนวคิดที่นำไปสู่การสร้างสรรค์

อนันท์ นาคคง (2556, น.38) ได้สรุปกระบวนการสร้างงานดนตรีไทยร่วมสมัย จากการสัมภาษณ์ บรูซ แกสตัน และ ปัญญา รุ่งเรือง ไว้ว่าในชั้นเชิงการประพันธ์ดนตรี ให้เกิดเพลงไทยร่วมสมัยขึ้นมานั้น บรูซ แกสตัน ได้สรุปวิธีการผสมผสานเทคนิควิธีการประพันธ์ ว่าเพลงไทยร่วมสมัย มักเป็นทำนองอย่างไทยๆหรือกระทั่งนำเอาเพลงไทยของเก่าเข้าผสมผสานกับเทคนิคในการเรียบเรียงเสียงประสานอย่างตะวันตก การผสมผสานชนิดนี้ สามารถแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบด้วยกัน คือ

1. การนำเฉพาะทำนองเพลงไทยของเก่ามาเรียบเรียงเสียงประสานอย่างตะวันตก
2. การนำเพลงไทยของเก่ามาเรียบเรียงใหม่ ทั้งในด้านการประสานทำนองแบบไทยและการประสานเสียงแบบตะวันตกแบบอิงกัญแจเสียง (Tonality) เป็นหลัก

3. การสร้างทำนองอย่างไทยขึ้นมาใหม่แล้วนำมาใส่เสียงประสานอย่างตะวันตก
4. การสร้างเพลงใหม่ทั้งหมด โดยยึดหลักการประสานทำนองแบบไทยผสมเข้ากับการประสานเสียงแบบตะวันตก

2.4 อรรถาธิบาย

2.4.1 ท่อน Introduction

เป็นท่อนที่นำเข้าสู่ด้วยการเดี่ยวกลองชุด 1 ห้อง เพื่อเข้าสู่การบรรเลงของเครื่องดนตรีที่บรรเลงทำนอง และเสียงประสานแบบ unison ตั้งแต่ห้องที่ 1-10 โดยระหว่างการบรรเลงแบบ unison นั้นจะถูกสลับด้วยการเดี่ยวกลองจนจบท่อน ดังรูปที่ 1

The musical score for the Introduction section is presented in a four-staff format. The staves are labeled as follows: PNC (Piano), E. Gtr. (Electric Guitar), E. Bass (Electric Bass), and Dr. (Drums). The score is divided into two systems, each containing two measures. The first system covers measures 1 and 2, and the second system covers measures 3 and 4. Above the PNC staff, chords are indicated: Em7, G7, A7, Dmaj9 in the first system, and Dm7, G#13, C in the second system. Chord diagrams are provided for the guitar and bass parts. The drum part features a consistent rhythmic pattern with accents on the first and third beats of each measure.

รูปที่ 1 แสดงการบรรเลงแบบ unison สลับด้วยการเดี่ยวกลอง

2.4.2 ท่อน A1 A2 A3 A4

เป็นท่อนของทำนองที่ถูกประพันธ์ขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางของบทเพลงที่บรรเลงด้วยเปียโน ประกอบไปด้วยห้องเพลงที่ 11-16 ห้องเพลงที่ 25-30 ห้องเพลงที่ 40-47 และห้องเพลงที่ 80-88 ท่อน A ทั้ง 4 รอบ เป็นทำนองที่ใช้เทคนิคการพัฒนา motif ด้วยวิธีการซ้ำ รวมจำนวน 2 รอบ และรอบสุดท้ายใช้เทคนิคการพัฒนา motif ด้วยวิธี Sequence เพื่อให้ทำนองเกิดความน่าจดจำ แต่ในการพัฒนา motif แต่ละรอบจะถูกเปลี่ยนคอร์ดที่รองรับเพื่อลดความจำเจ ดังรูปที่ 2, 3 และ 4

รูปที่ 2 แสดงทำนอง motif ที่ 1 ของทำนองท่อน A

รูปที่ 3 แสดงทำนอง motif ที่ 2 ของทำนองท่อน A

รูปที่ 4 แสดงทำนอง motif ที่ 3 ของทำนองท่อน A

อย่างไรก็ตาม การลงจบของทำนองในท่อน A แต่ละรอบ จะถูกปรับเปลี่ยนเพื่อเกิดความลงสำหรับการนำเข้าสู่ท่อนถัดไป ดังรูปที่ 5 และ 6

The musical score for Figure 5 consists of two staves. The top staff is for Piano (PNo.) and the bottom staff is for Electric Guitar (E. Gtr.). The key signature is one flat (Bb) and the time signature is 4/4. The score starts at measure 30. The piano part features chords G7(add13), Cmaj9, C, Am7, and Em7. The electric guitar part features chords G7(add13) and Cmaj9. A box highlights measures 30-32. Measure 11 is also indicated.

รูปที่ 5 แสดงการลงจบของทำนองท่อน A2 เพื่อนำเข้าสู่ทำนองท่อน C

The musical score for Figure 6 is for Piano (PNo.). The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The score starts at measure 16. A box highlights measures 46-48. The piano part features chords C#o7, Dm11, G7(add13), and D. The dynamic markings are pp (pianissimo) and ff (fortissimo).

รูปที่ 6 แสดงการลงจบของทำนองท่อน A3 เพื่อนำเข้าสู่ทำนองท่อน D

2.4.3 ท่อน B

เป็นท่อนที่จะนำเสนอว่าบทเพลงนี้จะใช้ทำนองของเพลงพื้นบ้านภาคใต้เป็นวัตถุดิบสำคัญในการประพันธ์เพลง โดยการนำทำนองเพลงตาลีกีปัส ซึ่งเป็นทำนองเพลงพื้นบ้านภาคใต้ที่มีชื่อเสียงที่สุด มาใช้เป็นทำนองหลักของท่อนนี้ ตั้งแต่ห้องเพลงที่ 17-24 บรรเลงทำนองโดยกีตาร์เบสไฟฟ้า ประกอบกับการสร้างความน่าสนใจ จากการเล่นคอร์ดรองรับโดย เปียโน และกีตาร์ไฟฟ้า ดังรูปที่ 7

รูปที่ 7 แสดงการดำเนินทำนองโดยกีตาร์เบสไฟฟ้าพร้อมกับการเล่นคอร์ดโดย เปียโน และกีตาร์ไฟฟ้า

2.4.4 ท่อน C

เป็นท่อนที่นำเสนอทำนองเพลงที่บรรเลงโดยกีตาร์ไฟฟ้า ซึ่งทำนองในท่อนนี้ยังคงใช้เทคนิคในการซ้ำทำนอง ในประโยคที่ 1 ดังรูปที่ 8

รูปที่ 8 แสดงการใช้เทคนิคซ้ำทำนองภายในประโยคที่ 1 ของท่อน C

นอกจากนี้ยังได้ใช้เทคนิคดังกล่าวในการเริ่มต้นประโยคที่ 2 ก่อนที่จะลงจบของทำนองในท่อน C ดังรูปที่ 9

รูปที่ 9 แสดงการเริ่มต้นประโยคเพลงที่ 2 ด้วยเทคนิคการพัฒนาทำนองแบบเดียวประโยคเพลงที่ 1

2.4.5 ท่อน D

เป็นท่อนที่นำเสนอลีลาของดนตรีที่ให้ความรู้สึก ผ่อนคลาย เขือกเย็น โดยผู้ประพันธ์กำหนดเพลงให้ช้าลง โดยการผ่อนจังหวะ (Ritenuato) โดยการปรับรูปแบบจังหวะกลองชุดในตำแหน่งของกลองสแนร์ ให้เน้นที่จังหวะที่ 3 เพื่อประกอบจังหวะของท่อนนี้ นอกจากนี้ผู้ประพันธ์ยังได้ประพันธ์ทำนองที่อ้างอิงมาจากทำนองออกทงายี่ของดนตรีหนังตะลุง ที่ให้ความรู้สึกสงบ เข้ามาสนับสนุนอีกด้วย ดังรูปที่ 10

รูปที่ 10 แสดงการดำเนินทำนองในท่อน D โดยใช้จังหวะกลองแบบ Half time

2.4.6 ท่อนผลัดกันเดี่ยว (กีตาร์เบสไฟฟ้าและกลองชุด)

เป็นท่อนที่แสดงศักยภาพของผู้บรรเลงกีตาร์เบสและผู้บรรเลงกลองชุดสลับกันเครื่อง 4 ห้องเพลง จำนวน 2 รอบ หรือที่เรียกว่า “Trade 4” เพื่อแลกเปลี่ยนแนวความคิด ซึ่งสอดคล้องกับธีรช เล่าหวีระพานิช (2562, น. 9) ได้กล่าวไว้ว่า การผลัดกันเดี่ยวทำให้ผู้ฟังรู้สึกเหมือนการประชัน ทั้งนี้ยังมีผู้บรรเลงเปียโน และผู้บรรเลงกีตาร์ บรรเลงทำนองแบบ unison ประกอบไปด้วย ดักรูปที่ 11 และ 12

♩ = 100
TRADE 4 BASS&DRUM

21

61

PNO.

E. GTR.

E. BASS

Dr.

The image shows a musical score for a 4-piece band. It consists of four staves: Piano (PNO.), Electric Guitar (E. GTR.), Electric Bass (E. BASS), and Drums (Dr.). The tempo is marked as ♩ = 100. The title is 'TRADE 4 BASS&DRUM'. The score is divided into two systems. The first system starts at measure 61. The Piano part has a treble clef and a key signature of one flat. The Electric Guitar part has a treble clef and a key signature of one flat. The Electric Bass part has a bass clef and a key signature of one flat. The Drums part has a drum set icon and a key signature of one flat. The score shows rhythmic patterns for each instrument, with the guitar and bass playing a similar melodic line, and the piano and drums providing accompaniment.

รูปที่ 11 แสดงดนตรีประกอบการแสดงศักยภาพของผู้บรรเลงกีตาร์เบส

22

64

รูปที่ 12 แสดงดนตรีประกอบการแสดงคีตปฏิภาณของผู้บรรเลงกลองชุด

นอกจากนี้ผู้ประพันธ์ยังได้กำหนดการแสดงคีตปฏิภาณของผู้บรรเลงกีตาร์ต่อจากการแสดงคีตปฏิภาณของกีตาร์เบสและกลองชุด ซึ่งการแสดงคีตปฏิภาณนักดนตรีจะใช้การบรรเลงโดยให้ความสำคัญกับโน้ตในคอร์ดเป็นหลัก ดังรูปที่ 13

24

70

QUITAR SOLO

Am⁷ Em⁷

PNO.

QUITAR SOLO

Am⁷ Em⁷

E. GTR.

QUITAR SOLO

Am⁷ Em⁷

E. BASS

QUITAR SOLO

DR.

รูปที่ 13 แสดงดนตรีประกอบการแสดงคีตปฏิภาณของผู้บรรเลงกีตาร์ไฟฟ้า

3. สรุปผลการศึกษา

ในยุคปัจจุบันการผสมผสานความงดงามของศิลปะทุกแขนงระหว่างวัฒนธรรมนั้น เป็นค่านิยมที่ผู้สร้างสรรค์งานเลือกที่จะใช้เป็นทางเลือกเพื่อก่อให้เกิดชิ้นงานใหม่ที่มีเอกลักษณ์ เช่นเดียวกับ บทประพันธ์เพลง”ในโย” ที่สร้างสรรค์ท่วงทำนองรูปแบบหลักตามลีลาของทำนองเพลงพื้นบ้านภาคใต้ ผสมผสานกับแบบฉบับลีลาดนตรีแจ๊ส เช่น รูปแบบของบทเพลง ที่ได้กำหนดรูปแบบ ABACAD , การเคลื่อนที่ของคอร์ด โดยใช้การดำเนินคอร์ดแบบ II-7 – V7 ตลอดจนการกำหนดท่อนเพื่อนำเสนอคีตปฏิภาณของนักดนตรี ทั้งนี้เพื่อเป็นการยกระดับภาพลักษณ์ดนตรีพื้นบ้านภาคใต้ สู่มาตรฐานดนตรีสมัยนิยม อีกทั้งยังเป็นหนทางสู่การอนุรักษ์ เผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรมทางดนตรีท้องถิ่นได้อีกด้วย

4. กิตติกรรมประกาศ

การสร้างสรรค์บทเพลง ในโย สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือจาก นายศรัญญู นุรักษ์ (นายหนังกบอล ศ. ทวีพรเทพ) ถึงข้อมูลเกี่ยวกับเอกลักษณ์ทางดนตรีพื้นบ้านภาคใต้ ตลอดจนโอกาสในความร่วมมือระหว่างคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

5. เอกสารอ้างอิง

ธีรัช เล่าหิ่วระพานิช. (2562). *ทฤษฎีดนตรีและการอิมโพรไวส์ (Jazz Theory and Improvisation)*.

กรุงเทพฯ: พังครดาวี.

สุกรี เจริญสุข. (2561). *เสียงใหม่ในอุษาคเนย์*. นนทบุรี: หินหยางการพิมพ์.

อานันท์ นาคคง. (2556). *การศึกษาวงดนตรีไทยร่วมสมัยและผลงานดนตรีไทยร่วมสมัยในสังคมไทยปัจจุบัน*.

กรุงเทพฯ: สำนักศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม.

Mulholland, J and Hojnacki, T. (2013). *The Berklee book of jazz harmony*. Boston, MA. USA: Berklee press.